

SELMA

Vonk, J
s0132778
Matenweg 75-201

Florisson, M
s000000
Box Calslaan xx-30

June 29, 2011

Contents

1	Inleiding	4
2	Beknopte beschrijving	5
3	Problemen en oplossingen	6
4	Syntax, context-beperkingen en semantiek	7
4.1	Lexer - terminals	7
4.2	De basis - Programma	9
4.3	Expression_statement	9
4.4	Declaraties en types	9
4.4.1	Syntax	9
4.4.2	Context	10
4.4.3	Semantiek	10
4.4.4	Voorbeeld	10
4.5	Expressies - assignment	10
4.5.1	Syntax	10
4.5.2	Context	11
4.5.3	Semantiek	11
4.5.4	Voorbeeld	11
4.6	Expressies - OR	11
4.6.1	Syntax	11
4.6.2	Context	12
4.6.3	Semantiek	12
4.6.4	Voorbeeld	12
4.7	Expressies - AND	12
4.7.1	Syntax	12
4.7.2	Context	13
4.7.3	Semantiek	13
4.7.4	Voorbeeld	13
4.8	Expressies - Relaties	13
4.8.1	Syntax	13
4.8.2	Context	13
4.8.3	Semantiek	14
4.8.4	Voorbeeld	14
4.9	Expressies - plus en minus	14
4.9.1	Syntax	14
4.9.2	Context	14
4.9.3	Semantiek	14
4.9.4	Voorbeeld	14
4.10	Expressies - delen en vermenigvuldigen	15
4.10.1	Syntax	15
4.10.2	Context	15
4.10.3	Semantiek	15

4.10.4	Voorbeeld	15
4.11	Expressies - unaries	15
4.11.1	Syntax	15
4.11.2	Context	16
4.11.3	Semantiek	16
4.11.4	Voorbeeld	16
4.12	Expressies - toplevel	16
4.12.1	Syntax	16
4.12.2	Context	17
4.12.3	Semantiek	17
4.12.4	Voorbeeld	17
4.13	Unsigned constants	17
4.13.1	Syntax	17
4.13.2	Context	18
4.13.3	Semantiek	18
4.13.4	Voorbeeld	18
4.14	Identifier	18
4.14.1	Syntax	18
4.14.2	Context	18
4.14.3	Semantiek	19
4.14.4	Voorbeeld	19
4.15	Read	19
4.15.1	Syntax	19
4.15.2	Context	19
4.15.3	Semantiek	19
4.15.4	Voorbeeld	19
4.16	Print	20
4.16.1	Syntax	20
4.16.2	Context	20
4.16.3	Semantiek	20
4.16.4	Voorbeeld	20
4.17	If	20
4.17.1	Syntax	20
4.17.2	Context	20
4.17.3	Semantiek	21
4.17.4	Voorbeeld	21
4.18	While	21
4.18.1	Syntax	21
4.18.2	Context	21
4.18.3	Semantiek	21
4.18.4	Voorbeeld	21
4.19	Closed expression	22
4.19.1	Syntax	22
4.19.2	Context	22
4.19.3	Semantiek	22
4.19.4	Voorbeeld	22

4.20	Closed compoundexpression	22
4.20.1	Syntax	22
4.20.2	Context	22
4.20.3	Semantiek	22
4.20.4	Voorbeeld	23
5	Vertaalregels	24
6	Beschrijving van Java programmatuur	25
6.1	main - SELMA	25
6.2	SELMAException	25
6.3	SELMATreeAdaptor	25
6.4	SELMATree	25
6.5	SymbolTable	26
6.5.1	SymbolTableException	27
7	Testplan en -resultaten	28
8	Conclusies	29
9	Appendix	30
9.1	ANTLR Lexer & Parser specificatie	30
9.2	ANTLR Checker specificatie	35
9.3	ANTLR Codegenerator specificatie	40
9.4	ANTLR Codegenerator Stringtemplate specificatie	44
9.5	Invoer- en uitvoer van een uitgebreid testprogramma	48

1 Inleiding

Korte beschrijving van de practicumopdracht.

2   Beknopte beschrijving

van de programmeertaal (maximaal een A4-tje).

3 Problemen en oplossingen

uitleg over de wijze waarop je de problemen die je bent tegengekomen bij het maken van de opdracht hebt opgelost (maximaal twee A4-tjes).

4 Syntax, context-beperkingen en semantiek

4.1 Lexer - terminals

Om de code te kunnen parsen zal deze eerst door de lexer moeten gaan. Hier definiëren wij een aantal terminal symbolen. Dit is een eindige set van een aantal symbolen of woorden, de lexer zal deze herkennen. Mits ze in de juiste volgorde worden gebruikt krijg je taalconstructies die de parser vervolgens weer begrijpt. We hebben een aantal speciale terminals die zijn opgebouwd uit meerdere karakters bijvoorbeeld. Deze vormen de lexicon. En een drietal terminals zonder textuele vorm. Deze zijn enkel voor de interne boekhouding van de parser.

CHARV	APOSTROPHE LETTER APOSTROPHE;
BOOLEAN	(TRUE FALSE);
ID	LETTER (LETTER DIGIT)*;
NUMBER	DIGIT+;
DIGIT	('0' .. '9');
LOWER	('a' .. 'z');
UPPER	('A' .. 'Z');
LETTER	(LOWER UPPER);
TRUE	'true ';
FALSE	'false ';
UMIN;	
UPLUS;	
COMPOUND;	

Verder zijn er nog de 'gewone' terminals. Te verdelen in keywords, tokens en operators. Keywords geven aan dat er een bepaalde actie gedaan wordt, zoals een variabele declareren of een if statement. Tokens zijn er om de taal iets meer structuur te geven, denk aan comma's tussen de variabelen. En operators zijn bewerkingen die je kunt uitvoeren op 1 of meer expressies.

Tokens		Keywords	
COLON	' : ';	PRINT	' print ';
SEMICOLON	' ; ';	READ	' read ';
LPAREN	' (';	VAR	' var ';
RPAREN	') ';	CONST	' const ';
LCURLY	' { ';	INT	' integer ';
RCURLY	' } ';	BOOL	' boolean ';
COMMA	' , ';	CHAR	' character ';
EQ	' = ';	BEGIN	' begin ';
APOSTROPHE	' ' ';	END	' end . ';
		IF	' if ';
		THEN	' then ';
		ELSE	' else ';
		FI	' fi ';
		WHILE	' while ';
		DO	' do ';
		OD	' od ';
		PROC	' procedure ';
		FUNC	' function ';
Operators			
NOT	' ! ';		
MULT	' * ';		
DIV	' / ';		
MOD	' % ';		
PLUS	' + ';		
MINUS	' - ';		
RELS	' < ';		
RELSE	' < = ';		
RELGE	' > = ';		
RELG	' > ';		
RELE	' = = ';		
RELNE	' < > ';		
AND	' & & ';		
OR	' ';		
BECOMES	' : = ';		

4.2 De basis - Programma

De basis van het programma geeft een aantal restricties op aan de taal. Allereerst is er het programma, dit bestaat uit een (zeer grote) compoundexpression waarna het programma stopt (End Of File). Deze wordt hier herschreven. Een compoundexpression is uiteindelijk opgebouwd uit een serie declaraties en statements, gescheiden door een semicolon. Hier is te zien dat het programma uit minimaal 1 expressie bestaat, dat declaraties en expressies door elkaar gebruikt mogen worden en dat het laatste statement in een programma altijd een expressie is.

```
program
    : compoundexpression EOF
      -> ^(BEGIN compoundexpression END)
    ;

compoundexpression
    : cmp -> ^(COMPOUND cmp)
    ;

cmp
    : ((declaration SEMICOLON!)* expression_statement SEMICOLON! )+
    ;
```

4.3 Expression_statement

Dit is een speciale tussenstap voor de interne boekhouding. Na elke semicolon zal de mogelijk resterende waarde van de stack worden gepopped. Dit maakt dat er niet aan het eind van ons programma een hoop troep op de stack staat. Voorwaarde is wel dat er wordt bijgehouden wanneer een expression van het type void is, dan hoeft er namelijk niet gepopped te worden.

```
expression_statement
    : expression -> ^(EXPRESSION_STATEMENT expression)
    ;
```

4.4 Declaraties en types

SELMA kent twee soorten declaraties, variabelen en constanten. SELMA staat toe om per declaratie meerdere identifiers te definiëren. Bij de declaratie dien je het type van de te declareren waarde mee te geven. En bij een constante dien je uiteraard een waarde mee te geven.

4.4.1 Syntax

```
declaration
//      : VAR^ identifier (COMMA! identifier)* COLON! type
//      | CONST^ identifier (COMMA! identifier)* COLON! type EQ!
//      unsignedConstant
```

```

: VAR identifier (COMMA identifier)* COLON type
  -> ^(VAR type identifier)+
| CONST identifier (COMMA identifier)* COLON type EQ
  unsignedConstant
  -> ^(CONST type unsignedConstant identifier)+
;

type
: INT
| BOOL
| CHAR
;

```

4.4.2 Context

- Het gegeven type dient bij de constante overeen te komen met het type van de gegeven waarde.
- Identifiers mogen niet eerder gedeclareerd zijn, in de huidige of bovenliggende scope.

4.4.3 Semantiek

Er zal ruimte gereserveerd worden voor de variabele en het adres wordt onthouden. Voor een constante geldt hetzelfde behalve dat dan ook direct de desbetreffende waarde op dat adres wordt gezet. Op het moment dat elders in het programma een verwijzing is naar deze gedeclareerde dan zal deze variabele of constante geladen worden.

4.4.4 Voorbeeld

```

var i, x: integer;
const c: char = 'g';
const b,t: boolean = true;

```

4.5 Expressies - assignment

De expressies zijn ingedeeld in verschillende niveaus, dit om te zorgen dat ze in de juiste volgorde worden uitgevoerd. Zo willen we dat $6+3*12$ niet 108 is maar 42, niet alleen om dat 42 een mooier getal is, maar voornamelijk omdat het fijn is als de taal voldoet aan de conventionele rekenregels.

Het hoogste niveau is de assignment.

4.5.1 Syntax

```

expression
    : expr_assignment
    ;

expr_assignment
    : expr_arithmetic (BECOMES^ expression)?
    ;

```

4.5.2 Context

- `expr_arithmetic` moet een identifier worden, in het eind, aangezien dat het enige is waaraan je een waarde kunt toekennen
- deze identifier moet dan verwijzen naar een geldige variabele
- het type van `expression` en `expression_arithmetic` moet hetzelfde zijn
- `expression` is van het type van `expr_assignment`
- `expr_assignment` is van het type van `expr_arithmetic`

4.5.3 Semantiek

De waarde van `expression` zal worden toegekend aan het linker deel van de assignment. Tevens gaat de waarde van de hele expressie op de stack, zo is er een assignment met meerdere identifiers mogelijk.

4.5.4 Voorbeeld

```

7*6;
foo := 7*6;
foo := bar := 7*6;

```

4.6 Expressies - OR

De Of-operator is de laagste operator in het rijtje, vandaar dat deze bovenin de structuur zit.

NB: `expr_al1` staat voor "expression arithmetic level 1"

4.6.1 Syntax

```

expr_arithmetic
    : expr_al1
    ;

    expr_al1                                     //
        expression arithmetic level 1
        : expr_al2 (OR^ expr_al2)*
        ;

```

4.6.2 Context

- Als `expr_al1` enkel uit 1 `expr_al2` bestaat dan zijn er geen restricties
- In de andere gevallen dienen alle `expr_al2` van het type boolean te zijn.
- het type van `expr_arithmetic` is het type van `expr_al1`
- als `exp_1 == expr_al2` dan is het type van `expr_al1` het type van `expr_al2`
- als `exp_1 != expr_al2` dan is het type van `expr_al1` een boolean

4.6.3 Semantiek

De eerste `expr_al2` zal op de stack worden gezet. Hierna wordt er telkens een `expr_al2` erbij gezet. De OR-operatie zal worden aangeroepen en het resultaat blijft op de stack zijn. Als er nog een `expr_al2` is dan zal deze ook op de stack worden gezet en wordt de OR-operatie opnieuw aangeroepen. Aldoende blijft er uiteindelijk 1 waarde op de stack staan.

4.6.4 Voorbeeld

```
7*6;  
true OR false;  
true OR false OR foo;
```

4.7 Expressies - AND

Hier wordt de AND-expressie beschreven. Net zoals bij de OR-expressie is het mogelijk nul tot veel AND-operatoren achter elkaar te plakken. De AND-expressie is een niveau hoger dan de OR-expressie en zal dus eerder worden uitgevoerd.

Het is eventueel mogelijk later in de compiler om een AND eerder af te breken aangezien als er een false in het rijtje zit het resultaat altijd false is. Wij hebben deze optimalisatie er nog niet inzitten, dit omdat sommige expressies ongeacht de eerdere expressies uitgevoerd dienen te worden, denk bijvoorbeeld aan een `READ()`-statement dat anders niet uitgevoerd zou worden.

4.7.1 Syntax

```
expr_al2  
: expr_al3 (AND^ expr_al3)*  
;
```

4.7.2 Context

- Als `expr_al2` enkel uit 1 `expr_al3` bestaat dan zijn er geen restricties
- In de andere gevallen dienen alle `expr_al3` van het type boolean te zijn.
- als `exp_2 == expr_al3` dan is het type van `expr_al2` het type van `expr_al3`
- als `exp_2 != expr_al3` dan is het type van `expr_al2` een boolean

4.7.3 Semantiek

Hetzelfde als bij het OR-statement. De waardes zullen op de stack geladen worden en er zal telkens een AND-operatie op 2 waardes worden uitgevoerd. De resulterende waarde is weer geschikt voor bijvoorbeeld nog een AND-operatie.

4.7.4 Voorbeeld

```
7*6;  
foo AND bar;  
foo AND false AND bar;
```

4.8 Expressies - Relaties

Hier worden bijna alle comperatoren afgehandeld. Het is belangrijk dat er in de checker goed wordt gekeken of de types van de linker en rechterzijde compatible zijn.

4.8.1 Syntax

```
expr_al3  
    : expr_al4 ((RELS|RELSE|RELG|RELGE|RELE|RELNE) ^  
               expr_al4)*  
    ;
```

4.8.2 Context

- alle `expr_al4` dienen van hetzelfde type te zijn
- bij een operatie tussen twee `expr_al4` anders dan RELE & RELNE dient `expr_al4` een integer te zijn.
- als `exp_3 == expr_al4` dan is het type van `expr_al3` het type van `expr_al4`
- als `exp_3 != expr_al4` dan is het type van `expr_al3` een boolean

4.8.3 Semantiek

Vergelijkbaar met andere binaire operatoren zoals AND en OR, er zullen waardes op de stack worden gezet en de operatie zal 1 waarde achterlaten op de stack.

4.8.4 Voorbeeld

```
5 > 6;  
true == false;  
5 == 42;
```

4.9 Expressies - plus en minus

Hier zijn we aangeland bij de eerder genoemde $6+3*12$, plus en minus zit 1 niveau lager dan de vermenigvuldigingen.

4.9.1 Syntax

```
expr_al4  
      : expr_al5 ((PLUS|MINUS) ^ expr_al5)*  
      ;
```

4.9.2 Context

- als er minimaal 1 operatie wordt uitgevoerd dan dient `expr_al5` een integer te zijn
- als `exp_4 == expr_al5` dan is het type van `expr_al4` het type van `expr_al5`
- als `exp_4 != expr_al5` dan is het type van `expr_al4` een integer

4.9.3 Semantiek

Wederom een binaire operatie. Let op, de unaire plus en minus komen nog. Dus $5-6$ zal de tweede minus niet hier worde opgevangen.

4.9.4 Voorbeeld

```
foo := 5;  
foo := 5 + 37;  
10 + 50 - 18;
```

4.10 Expressies - delen en vermenigvuldigen

Naast delen en vermenigvuldigen is het ook mogelijk een modulus te nemen. Wat wellicht is opgevallen bij het bovenstaande, is dat het mogelijk is om enkel een som in de code te zetten. Dit vinden wij prima, echter moet daarbij wel de resulterende waarde gepopped worden als die niet meer gebruikt wordt.

4.10.1 Syntax

```
expr_al5
      : expr_al6 ((MULT|DIV|MOD) ^ expr_al6)*
      ;
```

4.10.2 Context

- als er minimaal 1 operatie wordt uitgevoerd dan dient `expr_al6` een integer te zijn
- als `exp_5 == expr_al6` dan is het type van `expr_al5` het type van `expr_al6`
- als `exp_5 != expr_al6` dan is het type van `expr_al5` een integer

4.10.3 Semantiek

Hetzelfde als bij optellen. Goed om te weten is dat de geretourneerde waarde een integer is, dus er zal worden afgerond.

4.10.4 Voorbeeld

```
foo := 6;
foo := 6*7;
foo := 21*6%84;
```

4.11 Expressies - unaries

Hier wordt gekeken of de expressie eventueel een NOT-, PLUS- of MIN-operator voor zich heeft staan. Om later verwarring te voorkomen zullen PLUS en MIN vervangen worden door speciale terminals, zijnde UMIN en UPLUS. UPLUS zou eventueel weg kunnen worden gelaten aangezien `+x==x`. Als er geen operator voor de expressie staat dan is `expr_al6` gewoon een `expr_al7`

4.11.1 Syntax


```

    expr_al6
//      : (PLUS|MINUS|NOT)? expr_al7
      : PLUS expr_al7
        -> UPLUS expr_al7
      | MINUS expr_al7
        -> UMIN expr_al7
      | NOT expr_al7
      | expr_al7
      ;

```

4.11.2 Context

- expr_al7 dient bij PLUS expr_al7 een integer te zijn
- expr_al7 dient bij MIN expr_al7 een integer te zijn
- expr_al7 dient bij NOT expr_al7 een boolean te zijn
- het type van expr_al6 het type van expr_al7

4.11.3 Semantiek

Bij UMIN zal $\text{expr\_al6} == - \text{expr\_al7}$

Bij UPLUS zal $\text{expr\_al6} == \text{expr\_al7}$

Bij NOT zal $\text{expr\_al6} == ! \text{expr\_al7}$

4.11.4 Voorbeeld

```

one := +1;
evil := -42;
foo := not foobar;

```

4.12 Expressies - toplevel

Op het hoogste niveau kan een expressie bestaan uit een semi-statement zoals een if-expressie of een print-expressie, of het kan een identifier of waarde zijn, of het kan een aparte (compound)expressie binnen haken zijn. Zoals je ziet stond in eerste de assignment hier. Maar aangezien het meest linkerdeel van een assignment een identifier is kan op L=1 geen onderscheid worden gemaakt tussen identifier of een assignment. Vandaar dat een assignment bij expr_al1 is gedefinieerd.

4.12.1 Syntax

```

    expr_al7
    : unsignedConstant
    | identifier
    // | expr_assignment //can be identifier
    | expr_read
    | expr_print
    | expr_if
    | expr_while
    | expr_closedcompound
    | expr_closed
    ;

```

4.12.2 Context

- expr_al7 is van hetzelfde type als de gegeven expressie of waarde.

4.12.3 Semantiek

Dit is enkel een lijst van mogelijke expressies en waardes en dus zal er in de compiler enkel deze expressie of waarde op stack hebben staan, maar wordt er geen operatie op uitgevoerd.

4.12.4 Voorbeeld

```

foo;
42;
(foo bar);

```

4.13 Unsigned constants

Uiteraard bied onze taal ook de mogelijkheid aan om constanten te gebruiken zonder deze eerst te moeten declareren. Oftewel, je kunt gewoon nummers gebruiken bijvoorbeeld.

4.13.1 Syntax

```

unsignedConstant
    : boolval
    | charval
    | intval
    ;

intval
    : NUMBER
    ;

boolval
    : BOOLEAN

```

```

        ;
charval
    : CHARV
    ;

```

4.13.2 Context

- unsignedconstant is van het type van de gegeven waarde
- boolval is een boolean type
- charval is een char
- intval is een integer

4.13.3 Semantiek

De desbetreffende waarde wordt op de stack gezet.

4.13.4 Voorbeeld

```

'Y';
42;
true;

```

4.14 Identifier

Een identifier van een bestaande variabele of constante in de huidige of een hogere scope.

4.14.1 Syntax

```

identifier
    : ID
    ;

```

4.14.2 Context

- De identifier dient te verwijzen naar een geldige variabele of constante
- Het type is het type van de variabele of declaratie waar de identifier naar verwijst.

4.14.3 Semantiek

Er zal een commando aangeroepen worden om de waarde uit het geheugen te laden. Deze waarde wordt dan op de stack gezet. Bij constanten gebeurt dit ook. Eventueel zou je ook de constante zelf al kunnen neerzetten op de stack, dit scheelt weer wat werk voor de processor. Dit doen wij echter niet momenteel.

4.14.4 Voorbeeld

```
Answer42;
```

4.15 Read

Om contact te hebben met de buitenwereld kan onze taal lezen en schrijven naar de standard-out.

4.15.1 Syntax

```
expr_read
      : READ^ LPAREN! identifier (COMMA! identifier)* RPAREN!
      ;
```

4.15.2 Context

- Identifier dient te verwijzen naar een geldige identifier
- De ingelezen waarde dient van het zelfde type als identifier te zijn
- Als er 1 identifier is opgegeven dan geeft read de gelezen waarde/type terug
- Als er meer dan 1 identifier wordt ingelezen dan is het returntype void

4.15.3 Semantiek

Het read-commando wordt aangeroepen en de waarde wordt van de standard-out gelezen en op de stack gezet. Vervolgens wordt die waarde opgeslagen in de variabele.

4.15.4 Voorbeeld

```
read (foo);
read (foo, bar);
```

4.16 Print

De taal heeft ook de mogelijkheid om dat wat er bijvoorbeeld berekend is naar buiten te communiceren.

4.16.1 Syntax

```
expr_print
: PRINT^ LPAREN! expression (COMMA! expression)* RPAREN!
;
```

4.16.2 Context

- -

4.16.3 Semantiek

De waarde van de expressie staat op de stack. Vervolgens wordt deze netjes naar het scherm uitgevoerd. Afhankelijk van het type zal dat anders gebeuren.

4.16.4 Voorbeeld

```
print(42);
print('4','2');
```

4.17 If

Om keuzes in het programma mogelijk te maken zal er een conditioneel statement nodig zijn, het IF-statement is een dergelijk statement. Een ELSE-deel is optioneel.

4.17.1 Syntax

```
expr_if
: IF^ compoundexpression THEN compoundexpression (ELSE
  compoundexpression)? FI!
;
```

4.17.2 Context

- De eerste compoundexpression moet een boolean-type retourneren
- De if retourneert een type void

retourtype

4.17.3 Semantiek

Als de waarde binnen het ifstatement waar is dan zal de eerste compoundexpression worden uitgevoerd (na de then). Anders zal de andere compoundexpression worden uitgevoerd, mits deze is gedeclareerd.

4.17.4 Voorbeeld

```
if true; then i := 42; fi
if false; then i := 0; else i:=42; fi
```

4.18 While

De while zal net zolang een blok code uitvoeren tot een gegeven expressie waar is.

4.18.1 Syntax

```
expr_while
      : WHILE^ compoundexpression DO compoundexpression OD
      ;
```

4.18.2 Context

- De eerste compoundexpression moet een boolean-type retourneren
- De while retourneert een type void

4.18.3 Semantiek

De tweede compoundexpression zal worden uitgevoerd tot de eerste compoundexpression waar is. Het kan zijn dat de tweede compoundexpression nooit wordt uitgevoerd dus.

4.18.4 Voorbeeld

```
while false; do
\\ this is not gonna be executed
tru := false;
od

while foo < 5; do
foo := foo + 1;
od
```

4.19 Closed expression

Een expressie tussen haakjes is soms handig, bijvoorbeeld bij sommetjes: $(5+2)*6$;

4.19.1 Syntax

```
expr_closed  
    : LPAREN! expression RPAREN!  
    ;
```

4.19.2 Context

- De geretourneerde waarde zal de waarde van de expressie zijn binnen de haakjes.
- Het retourneerde type is ook hetzelfde als die van de expressie.

4.19.3 Semantiek

De expressie binnen de haakjes zal worden uitgevoerd binnen de haakjes.

4.19.4 Voorbeeld

```
(3*(6+8))%102;
```

4.20 Closed compoundexpression

Is een compoundexpressie binnen haakjes. Verschil met de expressie tussen haakjes is dat deze ook toestaat om declaraties te gebruiken. Een compound tussen haakjes zal een eigen scope hebben.

4.20.1 Syntax

```
expr_closedcompound  
    : LCURLY compoundexpression RCURLY  
    ;
```

4.20.2 Context

- retourneert het waarde en de type van de laatste expressie in de compound, dit kan van het type void zijn.

4.20.3 Semantiek

De compoundexpressie zal in een eigen scope worden uitgevoerd.

4.20.4 Voorbeeld

```
{  
var foo: integer;  
foo := 40;  
foo+2;  
}
```

expression_statement

5 Vertaalregels

voor de taal, d.w.z. de transformaties waaruit blijkt op welke wijze een opeenvolging van symbolen die voldoet aan een produktieregel wordt omgezet in een opeenvolging van TAM-instructies. Vertaalregels zijn de code templates van hoofdstuk 7 van Watt & Brown.

6 Beschrijving van Java programmatuur

6.1 main - SELMA

SELMA.java is het main-programma. Je kunt een aantal opties en een SELMA-sourcecodefile meegeven. Hierna zal SELMA desbetreffende file parsen en compileren. De opties die mogelijk zijn zijn:

- -ast Er zal een ast-diagram naar de stdout worden geprint van de source-code.
- -dot Er zal een dot-diagram naar de stdout worden geprint van de source-code.
- -no_checker De source-code wordt geparsed maar niet gechecked.
- -code_generator De source-code zal worden gecompileerd

De sourcecode zal de volgende stappen doorlopen:

Lexer	Parser	-no_checker	-ast	Ast-diagram
Lexer	Parser	-no_checker	-dot	Dot-diagram
Lexer	Parser	Checker	-ast	Ast-diagram
Lexer	Parser	Checker	-dot	Dot-diagram
Lexer	Parser	Checker	-code_generator	Code

Alle resultaten zullen altijd naar de stdout worden geprint.

6.2 SELMAException

Als er wat fout gaat in bijvoorbeeld de checker dan zal er een exception worden gegooit. Deze exception is een SELMAException. Aan de exception wordt de node meegegeven waar de checker op dat moment mee bezig is. En de toString()-functie van SELMAException zal dat dan ook mooi formatten in de vorm van "(regelnummer:columnnummer) ErrorMessage", toch wel fijn als je moet debuggen.

6.3 SELMATreeAdaptor

Deze TreeAdaptor heeft SELMATree als nodes, in plaats van een normale Tree.

6.4 SELMATree

SELMATree is een uitbreiding op de normale tree. En kan een aantal extra dingen bijhouden, namelijk of een expressie constant is of variabel, wat later handig is voor optimizing. En wat het type is van de expressie, dat is zeer handig voor de checker. Daarvoor heeft SELMATree een paar extra attributen, zijnde:

```

public enum SR_Type {INT,BOOL,CHAR,VOID};
public enum SR_Kind {VAR, CONST};

public SR_Type SR_type = null;
public SR_Kind SR_kind = null;

```

En verder kent SELMATree nog drie functies om mooi te kunnen printen:

```

public String toStringTree() {
public String toStringTree(int level) {
public String toString() {

```

6.5 SymbolTable

De symboltable houdt al onze variabelen en constanten bij. Ook kun je in de symboltable scopes aanmaken, om bijvoorbeeld variabelen binnen een compoundexpressie te kunnen declareren. De dataopslag van de symboltable geschiedt middels een Map waarin een string aan een stack van IDEntries wordt gekoppeld. De string verwijst naar de naam van de variabele of constante. De stack bevat meerdere declaraties van die variabele met die naam in verschillende scopes. Zodat het mogelijk is de zelfde naam tweemaal te gebruiken, mits ze in een andere scope gebruikt worden.

De symboltable kent een aantal functies, de belangrijkste zijn:

```

/**
 * Opens a new scope.
 * @ensure this.currentLevel() == old.currentLevel()+1
 */
public void openScope() {
/**
 * Closes the current scope. All identifiers in
 * the current scope will be removed from the SymbolTable.
 * @require old.currentLevel() > -1
 * @ensure this.currentLevel() == old.currentLevel()-1
 */
public void closeScope() {
/**
 * Enters an id together with an entry into this SymbolTable
 * using the
 * current scope level. The entry's level is set to
 * currentLevel().
 * @require String != null && String != "" && entry != null
 * @ensure this.retrieve(id).getLevel() == currentLevel()
 * @throws SymbolTableException when there is no valid current
 * scope level,
 * or when the id is already declared on the current
 * level.
 */
public void enter(Tree tree, Entry entry) throws
    SymbolTableException {
/**

```

```

    * Get the Entry corresponding with id whose level is the
      highest.
    * In other words, the method returns the Entry that is defined
      last.
    * @return Entry of this id on the highest level
    *         null if this SymbolTable does not contain id
    */
    public Entry retrieve(Tree tree) throws SymbolTableException{

```

6.5.1 SymbolTableException

SymbolTableException is er om fouten in de symboltable aan te geven. Deze fouten zullen vergelijkbaar worden geformat als die van SELMAException, namelijk "(line:column) ErrorMsg."

6.6 IDEntry

De symboltable bevat voor elke variabele of constante een IDEntry. Een IDEntry bevat de scopelevel van desbetreffende declaratie. Wij gebruiken in onze code echter een tweetal klassen die ge-extend zijn op IDEntry; CheckerEntry en CompilerEntry.

6.7 CheckerEntry

De CheckerEntry wordt gebruikt in de Checker. Een checkerEntry verschilt van een IDEntry op het punt dat een checkerEntry twee extra waardes heeft om bij te houden wat het type is van de variabele of constante (int,bool of char). De tweede waarde is om bij te houden of we met een constante of een variabele te maken hebben.

```

    public SR.Type type;
    public SR.Kind kind;

```

6.8 CompilerEntry

De compilerEntry is weer een uitbreiding op de CheckerEntry. Voor de compiler is het namelijk noodzakelijk om te weten op welk adres in de te genereren code de variabele staat. Dit wordt bijgehouden door:

```

    public int addr;

```

7 Testplan en -resultaten

Bespreking van de correctheids-tests aan de hand van de criteria zoals deze zijn beschreven in het A.5 van deze appendix. Aan de hand van deze criteria moet een verzameling test-programmas in het taal geschreven worden die de juiste werking van de vertaler en interpreter controleren. Tot deze test-set behoren behalve correcte programmas die de verschillende taalconstructies testen, ook programmas met syntactische, semantische en run-time fouten. Alle uitgevoerde tests moeten op de CD-R aanwezig zijn; van een testprogramma moet de uitvoer in de appendix opgenomen worden (zie onder).

8 Conclusions

9 Appendix

9.1 ANTLR Lexer & Parser specificatie

```
grammar SELMA;

options {
    k=1; // LL(1) - do not use LL(*)
    language=Java; // target language is Java (= default)
    output=AST; // build an AST
}

tokens {
    COLON = ':';
    SEMICOLON = ';';
    LPAREN = '(';
    RPAREN = ')';
    LCURLY = '{';
    RCURLY = '}';
    COMMA = ',';
    EQ = '=';
    APOSTROPHE = '\'';

    //arithemithic
    NOT = '!';

    MULT = '*';
    DIV = '/';
    MOD = '%';

    PLUS = '+';
    MINUS = '-';

    RELS = '<';
    RELSE = '<=';
    RELGE = '>=';
    RELG = '>';
    RELE = '==';
    RELNE = '<>';

    AND = '&&';

    OR = '||';

    //expressions
    BECOMES = ':=';
    PRINT = 'print';
    READ = 'read';

    //declaration
    VAR = 'var';
    CONST = 'const';

    //types
    INT = 'integer';
    BOOL = 'boolean';
    CHAR = 'character';

    // keywords
    IF = 'if';
    THEN = 'then';
    ELSE = 'else';
    FI = 'fi';

    WHILE = 'while';
    DO = 'do';
```

```

65         OD                = 'od';

        PROC                = 'procedure';
        FUNC                = 'function';

        UMIN;
70        UPLUS;

        BEGIN;
        END;
        COMPOUND;
75        EXPRESSION_STATEMENT;

    }

80    @header {
        package SELMA;
    }

    @lexer::header {
85        package SELMA;
    }

    // Parser rules

90    program
        : compoundexpression EOF
          -> ^(BEGIN compoundexpression END)
        ;

95    compoundexpression
        : cmp -> ^(COMPOUND cmp)
        ;

    cmp
100    : ((declaration SEMICOLON!)* expression_statement SEMICOLON! )+
        ;

    //declaration

105    declaration
        // : VAR^ identifier (COMMA! identifier)* COLON! type
        // | CONST^ identifier (COMMA! identifier)* COLON! type EQ!
        unsignedConstant
        : VAR identifier (COMMA identifier)* COLON type
          -> ^(VAR type identifier)+
110        | CONST identifier (COMMA identifier)* COLON type EQ
          unsignedConstant
          -> ^(CONST type unsignedConstant identifier)+
        ;

    type
115        : INT
        | BOOL
        | CHAR
        ;

120    //expression
    // note:
    // - arithmetic can be "invisible" due to all the *-s that's why it is
    //   nested
    // - assignment can be "invisible" due to the ? that's why it can also
    //   be only a identifier

125    expression_statement
        : expression -> ^(EXPRESSION_STATEMENT expression)
        ;

```



```

130 expression
      : expr_assignment
      ;

135 expr_assignment
      : expr_arithmetic (BECOMES^ expression)?
      ;

expr_arithmetic
140 : expr_al1
      ;

      expr_al1                                     //expression
      arithmetic level 1
      : expr_al2 (OR^ expr_al2)*
145      ;

      expr_al2
      : expr_al3 (AND^ expr_al3)*
      ;

150      expr_al3
      : expr_al4 ((RELS|RELSE|RELG|RELGE|RELE|RELNE)^ expr_al4
                  )*
      ;

155      expr_al4
      : expr_al5 ((PLUS|MINUS)^ expr_al5)*
      ;

160      expr_al5
      : expr_al6 ((MULT|DIV|MOD)^ expr_al6)*
      ;

      expr_al6
165 //      : (PLUS|MINUS|NOT)? expr_al7
      : PLUS expr_al7
      | MINUS expr_al7
      | NOT expr_al7
170      | expr_al7
      ;

      expr_al7
175      : unsignedConstant
      | identifier
      //      | expr_assignment //can be identifier
      | expr_read
      | expr_print
      | expr_if
180      | expr_while
      | expr_closedcompound
      | expr_closed
      ;

185 expr_read
      : READ^ LPAREN! identifier (COMMA! identifier)* RPAREN!
      ;

190 expr_print
      : PRINT^ LPAREN! expression (COMMA! expression)* RPAREN!
      ;

expr_if

```

```

      : IF^ compoundexpression THEN compoundexpression (ELSE
195      compoundexpression)? FI!
      ;

expr_while
      : WHILE^ compoundexpression DO compoundexpression OD
200      ;

expr_closedcompound
      : LCURLY compoundexpression RCURLY
      ;

205 expr_closed
      : LPAREN! expression RPAREN!
      ;

unsignedConstant
210      : boolval
      | charval
      | intval
      ;

215 intval
      : NUMBER
      ;

boolval
220      : BOOLEAN
      ;

charval
225      : CHARV
      ;

identifier
      : ID
      ;

230 CHARV
      : APOSTROPHE LETTER APOSTROPHE
      ;

235 BOOLEAN
      : TRUE
      | FALSE
      ;

240 ID
      : LETTER (LETTER | DIGIT)*
      ;

NUMBER
245      : DIGIT+
      ;

COMMENT
250      : '/' '/' ~('\'n'|\'r')* \'r'? \'n\' {$channel=HIDDEN;}
      | '/' '*' ( options {greedy=false;} : . )* '*' '/' {$channel=HIDDEN;}
      ;

WS
255      : (
      | \'t\'
      | \'r\'
      | \'n\'
      ) {$channel=HIDDEN;}
      ;

260 fragment DIGIT

```

```

                : ( '0'..'9' )
                ;
fragment LOWER
265      : ( 'a'..'z' )
          ;
fragment UPPER
270      : ( 'A'..'Z' )
          ;
fragment LETTER
      : LOWER
      | UPPER
275      ;
fragment TRUE
      : 'true'
      ;
280 fragment FALSE
      : 'false'
      ;
285 //EOF
```

9.2 ANTLR Checker specificatie

```

tree grammar SELMAChecker;

options {
    tokenVocab=SELMA;
    ASTLabelType=SELMATree;
    output=AST;
}

@header {
    package SELMA;
    import SELMA.SELMATree.SR_Type;
    import SELMA.SELMATree.SR_Kind;
}

// Alter code generation so catch-clauses get replaced with this action.
@rulecatch {
    catch (RecognitionException re) {
        throw re;
    }
}

@members {
    public SymbolTable<CheckerEntry> st = new SymbolTable<
        CheckerEntry>();
}

program
    : ^(node=BEGIN
        {st.openScope();}
        compoundexpression
        {$node.localsCount = st.getLocalCount(); st.closeScope();}
        END)
    ;

compoundexpression //do not open and close scope here (IF/WHILE)
    : ^(node=COMPOUND (declaration|expression_statement)+)
    {
        SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(node.getChildCount()
            -1);
        if (e1.SR_type==SR_Type.VOID) {
            $node.SR_type=SR_Type.VOID;
            $node.SR_kind=null;
        } else {
            $node.SR_type=e1.SR_type;
            $node.SR_kind=e1.SR_kind;
        }
    }
    ;

expression_statement
    : ^(node=EXPRESSION_STATEMENT expression)
    {
        SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(node.getChildCount()
            -1);
        $node.SR_type = e1.SR_type;
        $node.SR_kind = e1.SR_kind;
    }
    ;

declaration
    : ^(node=VAR type id=ID)
    {
        int type = node.getChild(0).getType();

        switch (type){
            case INT:

```

```

65         st.enter($id,new CheckerEntry(SR_Type.INT,SR_Kind.VAR));
        break;
        case BOOL:
        st.enter($id,new CheckerEntry(SR_Type.BOOL,SR_Kind.VAR));
        break;
        case CHAR:
70         st.enter($id,new CheckerEntry(SR_Type.CHAR,SR_Kind.VAR));
        break;
    }
}

    | ^(node=CONST type val id=ID)
75    {
    int type = node.getChild(0).getType();
    int val = node.getChild(1).getType();

        switch (type){
80         case INT:
            if (val!=NUMBER) throw new SELMAException(id,"Expecting int-value");
            ;
            st.enter($id,new CheckerEntry(SR_Type.INT,SR_Kind.CONST));
            break;
            case BOOL:
85             if (val!=BOOLEAN) throw new SELMAException(id,"Expecting bool-value");
            ;
            st.enter($id,new CheckerEntry(SR_Type.BOOL,SR_Kind.CONST));
            break;
            case CHAR:
                if (val!=CHARV) throw new SELMAException(id,"Expecting char-value");
                ;
90             st.enter($id,new CheckerEntry(SR_Type.CHAR,SR_Kind.CONST));
            break;
        }
    }
    ;
95
type
: INT
| BOOL
| CHAR
100 ;

val
: NUMBER
| CHARV
105 | BOOLEAN
;

expression
: ^(node=(MULT|DIV|MOD|PLUS|MINUS) expression expression)
110 {
    SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(0);
    SELMATree e2 = (SELMATree)node.getChild(1);

    if (e1.SR_type!=SR_Type.INT || e2.SR_type!=SR_Type.INT)
115         throw new SELMAException($node,"Wrong type must be int");
    $node.SR_type=SR_Type.INT;

    if (e1.SR_kind==SR_Kind.CONST && e2.SR_kind==SR_Kind.CONST)
        $node.SR_kind=SR_Kind.CONST;
120     else
        $node.SR_kind=SR_Kind.VAR;
    }

    | ^(node=(RELS|RELSE|RELG|RELGE) expression expression)
125 {
    SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(0);
    SELMATree e2 = (SELMATree)node.getChild(1);

```

```

130   if (e1.SR_type!=SR_Type.INT || e2.SR_type!=SR_Type.INT)
        throw new SELMAException($node,"Wrong type must be int");
        $node.SR_type=SR_Type.BOOL;

        if (e1.SR_kind==SR_Kind.CONST && e2.SR_kind==SR_Kind.CONST)
            $node.SR_kind=SR_Kind.CONST;
135     else
        $node.SR_kind=SR_Kind.VAR;
    }

    | ^(node=(OR|AND) expression expression)
140   {
        SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(0);
        SELMATree e2 = (SELMATree)node.getChild(1);

        if (e1.SR_type!=SR_Type.BOOL || e2.SR_type!=SR_Type.BOOL)
145         throw new SELMAException($node,"Wrong type must be bool");
        $node.SR_type=SR_Type.BOOL;

        if (e1.SR_kind==SR_Kind.CONST && e2.SR_kind==SR_Kind.CONST)
            $node.SR_kind=SR_Kind.CONST;
150     else
        $node.SR_kind=SR_Kind.VAR;
    }

    | ^(node=(RELE|RELNE) expression expression)
155   {
        SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(0);
        SELMATree e2 = (SELMATree)node.getChild(1);

        if (e1.SR_type!=e2.SR_type || e1.SR_type==SR_Type.VOID)
160         throw new SELMAException($node,"Types must match and can't be void")
        ;
        $node.SR_type=SR_Type.BOOL;

        if (e1.SR_kind==SR_Kind.CONST && e2.SR_kind==SR_Kind.CONST)
            $node.SR_kind=SR_Kind.CONST;
165     else
        $node.SR_kind=SR_Kind.VAR;
    }

    | ^(node=(UPLUS|UMIN) expression)
170   {
        SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(0);

        if (e1.SR_type!=SR_Type.INT)
            throw new SELMAException($node,"Wrong type must be int");
175         $node.SR_type=SR_Type.INT;

        $node.SR_kind=e1.SR_kind;
    }

    | ^(node=(NOT) expression)
180   {
        SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(0);

        if (e1.SR_type!=SR_Type.BOOL)
185         throw new SELMAException($node,"Wrong type must be bool");
        $node.SR_type=SR_Type.BOOL;

        $node.SR_kind=e1.SR_kind;
    }

    | ^(node=IF {st.openScope();} compoundexpression
        THEN {st.openScope();} compoundexpression {st.closeScope()
        ;}
        (ELSE {st.openScope();} compoundexpression {st.closeScope()
        ;})?)
190

```

```

195         {st.closeScope();})
{
    SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(0);
    SELMATree e2 = (SELMATree)node.getChild(2);
    SELMATree e3 = (SELMATree)node.getChild(4);

200     if (e1.SR_type!=SR.Type.BOOL)
        throw new SELMAException(e1," Expression must be boolean");

    if (e3==null) { //no else
        $node.SR_type=SR.Type.VOID;
205     $node.SR_kind=null;
    } else { // there is a else
        if (e2.SR_type==e3.SR_type) {
            $node.SR_type=e3.SR_type;
                if (e2.SR_kind==SR.Kind.CONST && e3.SR_kind==
210                     SR.Kind.CONST)
                    $node.SR_kind=SR.Kind.CONST;
                else
                    $node.SR_kind=SR.Kind.VAR;
        } else {
            $node.SR_type=SR.Type.VOID;
215     $node.SR_kind=null;
        }
    }
}

220     | ^(node=WHILE {st.openScope();} compoundexpression
        DO {st.openScope();} compoundexpression {st.closeScope();}
        OD{st.closeScope();})
{
    SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(0);
225     SELMATree e2 = (SELMATree)node.getChild(2);

    if (e1.SR_type!=SR.Type.BOOL)
        throw new SELMAException(e1," Expression must be boolean");

230     $node.SR_type=SR.Type.VOID;
    $node.SR_kind=null;
}

235     | ^(node=READ (id=ID
        {
            if (st.retrieve($id).kind!=SR.Kind.VAR)
                throw new SELMAException($id," Must be a variable");
        })+
240     {
        if ($node.getChildCount()==1){
            $node.SR_type=((SELMATree)node.getChild(0)).SR_type;
            $node.SR_kind=SR.Kind.VAR;
        } else {
245     $node.SR_type=SR.Type.VOID;
            $node.SR_kind=null;
        }
    }
    )

250     | ^(node=PRINT expression+
        {
        for (int i=0; i<((SELMATree)node).getChildCount(); i++){
            if (((SELMATree)node).getChild(i)).SR_type==SR.Type.VOID)
255     throw new SELMAException($node," Can not be of type void");
        }
        if ($node.getChildCount()==1){
            $node.SR_type=((SELMATree)node.getChild(0)).SR_type;
            $node.SR_kind=SR.Kind.VAR;
260     } else {

```

```

        $node.SR_type=SR_Type.VOID;
        $node.SR_kind=null;
    }
    })
265
    | ^(node=BECOMES expression expression)
    {
        SELMATree e1 = (SELMATree)node.getChild(0);
        SELMATree e2 = (SELMATree)node.getChild(1);
270
        if (e1.getType()!=ID)
            throw new SELMAException(e1,"Must be a identifier");

        CheckerEntry ident = st.retrieve(e1);

275
        if (ident.kind!=SR_Kind.VAR)
            throw new SELMAException(e1,"Must be a variable");
        if (ident.type!=e2.SR_type)
            throw new SELMAException(e1,"Right side must be the same type "+
                ident.type+"/"+e2.SR_type);

280
        $node.SR_type=ident.type;
        $node.SR_kind=SR_Kind.VAR;
    }

    | LCURLY {st.openScope();} compoundexpression {st.closeScope();}
    RCURLY
285

    | node=NUMBER
    {
        $node.SR_type=SR_Type.INT;
        $node.SR_kind=SR_Kind.CONST;
290
    }

    | node=BOOLEAN
    {
        $node.SR_type=SR_Type.BOOL;
        $node.SR_kind=SR_Kind.CONST;
295
    }

    | node=LETTER
    {
        $node.SR_type=SR_Type.CHAR;
        $node.SR_kind=SR_Kind.CONST;
300
    }

    | node=ID
    {
305
        CheckerEntry entry = st.retrieve($node);
        $node.SR_type=entry.type;
        $node.SR_kind=entry.kind;
    }

310
    ;

```


9.3 ANTLR Codegenerator specificatie

```

tree grammar SELMACompiler;

options {
    language = Java;
5   output = template;
    tokenVocab = SELMA;
    ASTLabelType = SELMATree;
}

10 @header {
    package SELMA;
    import SELMA.SELMA;
    import SELMA.SELMATree.SR_Type;
    import SELMA.SELMATree.SR_Kind;
15 }

    @rulecatch {
        catch (RecognitionException re) {
20             throw re;
        }
    }

    @members {
        public SymbolTable<CompilerEntry> st = new SymbolTable<CompilerEntry>
            >();
25         int curStackDepth;
        int maxStackDepth;

        int labelNum = 0;

30         private void incrStackDepth() {
            if (++curStackDepth > maxStackDepth)
                maxStackDepth = curStackDepth;
        }
    }
35

program
    : ^(node=BEGIN {st.openScope();} compoundexpression {st.closeScope();}
      END)
    -> program (instructions={$compoundexpression.st},
                source_file={SELMA.inputFilename},
40                stack_limit={maxStackDepth},
                locals_limit={$node.localsCount})
    ;

compoundexpression
45 : ^(node=COMPOUND (s+=declaration | s+=expression_statement)+)
    -> compound(instructions={$s}, line={node.getLine()}, pop={$node.
      SR_type != SR_Type.VOID})
    ;

declaration
50 : ^(node=VAR INT id=ID)
    {st.enter($id, new CompilerEntry (SR_Type.INT, SR_Kind.VAR, st.nextAddr())
      ); }
    -> declareVar (id={$id.text}, type={"INT"}, addr={st.nextAddr() - 1})

    | ^(node=VAR BOOL id=ID)
55 {st.enter($id, new CompilerEntry (SR_Type.BOOL, SR_Kind.VAR, st.nextAddr()
      )); }
    -> declareVar (id={$id.text}, type={"BOOL"}, addr={st.nextAddr() - 1})

    | ^(node=VAR CHAR id=ID)
    {st.enter($id, new CompilerEntry (SR_Type.CHAR, SR_Kind.VAR, st.nextAddr()
      )); }
60 -> declareVar (id={$id.text}, type={"CHAR"}, addr={st.nextAddr() - 1})

```

```

// store the const at a address? LOAD Or just copy LOADL?
| ^ (node=CONST INT val=NUMBER (id=ID)+)
{st.enter($id,new CompilerEntry(SR_Type.INT,SR_Kind.CONST,st.nextAddr
  ())),};
65 -> declareConst(id={$id.text},value={$val.text},type={"INT"},addr={st.
  nextAddr()-1})

| ^ (node=CONST BOOL BOOLEAN (id=ID)+)
{st.enter($id,new CompilerEntry(SR_Type.BOOL,SR_Kind.CONST,st.nextAddr
  ())-1);};
-> declareConst(id={$id.text},value={{$val.text.equals("true")
  ?"1":"0"},type={"BOOL"},addr={st.nextAddr()})}

70 | ^ (node=CONST CHAR CHARV (id=ID)+)
{st.enter($id,new CompilerEntry(SR_Type.CHAR,SR_Kind.CONST,st.nextAddr
  ())),};
-> declareConst(id={$id.text},value={Character.getNumericValue($val.
  text.charAt(1))},type={"CHAR"},addr={st.nextAddr()-1})
;

75 expression_statement
: ^ (node=EXPRESSION.STATEMENT e1=expression) { curStackDepth--; }
-> exprStat(e1={e1.st}, line={$node.getLine()}, pop={$node.SR_type !=
  SR_Type.VOID})

80 ;

expression
//double arg expression
: ^ (node=MULT e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
85 -> biExpr(e1={$e1.st}, e2={$e2.st}, instr={"imul"}, line={node.getLine
  ()}, op={"*"})

| ^ (node=DIV e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExpr(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"idiv"}, line={node.getLine()
  }, op={"/"})

90 | ^ (node=MOD e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExpr(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"imod"}, line={node.getLine()
  }, op={"\%"})

| ^ (node=PLUS e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExpr(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"iadd"}, line={node.getLine()
  }, op={"+"})

95 | ^ (node=MINUS e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExpr(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"isub"}, line={node.getLine()
  }, op={"-"})

| ^ (node=OR e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
100 -> biExpr(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"or"}, line={node.getLine() },
  op={"or"})

| ^ (node=AND e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExpr(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"and"}, line={node.getLine()
  }, op={"and"})

105 | ^ (node=RELS e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExprJump(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"if_icmplt"}, line={node.
  getLine() },
  op={"<"}, label_num1={labelNum++}, label_num2={labelNum
  ++})

| ^ (node=RELSE e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
110 -> biExprJump(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"if_icmple"}, line={node.
  getLine() },

```

```

        op={"<="}, label_num1={labelNum++}, label_num2={labelNum
        ++})

    | ^(node=RELG e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExprJump(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"if_icmpgt"}, line={node.
    getLine() },
115     op={">"}, label_num1={labelNum++}, label_num2={labelNum
        ++})

    | ^(node=RELGE e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExprJump(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"if_icmpge"}, line={node.
    getLine() },
    op={">="}, label_num1={labelNum++}, label_num2={labelNum
120     ++})

    | ^(node=RELE e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExprJump(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"if_icmpeq"}, line={node.
    getLine() },
    op={"="}, label_num1={labelNum++}, label_num2={labelNum
125     ++})

    | ^(node=RELNE e1=expression e2=expression) { curStackDepth--; }
-> biExprJump(e1={$e1.st},e2={$e2.st},instr={"if_icmpne"}, line={node.
    getLine() },
    op={"!="}, label_num1={labelNum++}, label_num2={labelNum
        ++})

//single arg expression
130 | ^(UPLUS e1=expression)
    {$st=$e1.st;}

    | ^(node=UMIN e1=expression)
-> uExpr(e1={$e1.st}, instr={"ineg"}, line={node.getLine() }, op={"-"})
135

    | ^(node=NOT e1=expression)
-> biExprJump(e1={$e1.st}, e2={"iconst_0"}, instr={"if_icmpeq"}, line
    ={node.getLine() },
    op={"not"}, label_num={labelNum++})

140 //CONDITIONAL
    | ^(IF ec1=compoundexpression THEN ec2=compoundexpression (ELSE ec3=
        compoundexpression)?)
        { boolean ec3NotEmpty = $ec3.st != null; }
-> if (ec1={$ec1.st},ec2={$ec2.st},ec3={$ec3.st}, label_num1={labelNum
        ++},
        label_num2={ec3NotEmpty ? labelNum++ : 0}, ec3_not_empty={
145     ec3NotEmpty })

    | ^(WHILE ec1=compoundexpression DO ec2=compoundexpression OD) {
        curStackDepth--; }
-> while (ec1={$ec1.st},ec2={$ec2.st}, label_num1={labelNum++},
        label_num2={labelNum++})

//IO
150 | ^(READ id=ID)
    -> read(id={$id.text}, addr={st.retrieve($id).addr}, dup_top={
        TRUE})

    | ^(READ id1=ID (id2=ID)+) { curStackDepth--; }
    -> read(id={$id1.text}, dup_top={FALSE})
155

    | ^(PRINT expression+)

//ASSIGN
// | ^(BECOMES expression expression)
160 | ^(BECOMES node=ID e1=expression) { boolean isint = ($node.type ==
        NUMBER ||

```

```

165         $node.type ==
            BOOLEAN ||
            $node.type ==
                LETTER); }

        -> assign(id={$node.text},
            type={$node.type},
            addr={st.retrieve($node).addr},
            e1={$e1.st},
            isint={isint})

170 //closedcompound
    | LCURLY {st.openScope();} compoundexpression {st.closeScope();}
        RCURLY

    //VALUES
    | node=NUMBER { incrStackDepth(); int num = Integer.parseInt($node.
        text); }
        -> loadNum(val={$node.text}, iconst={num >= -1 && num <= 5}, bipush
            ={num >= -128 && num <= 127})

175    | node=BOOLEAN { incrStackDepth(); }
        -> loadNum(val={({$node.type==TRUE}?1:0}, iconst={TRUE})

    | node=LETTER { incrStackDepth(); }
180    -> loadNum(val={Character.getNumericValue($node.text.charAt(1))},
        iconst={FALSE}, bipush={TRUE})

    | node=ID { incrStackDepth(); }
        -> loadVal(id={$node.text}, addr={st.retrieve($node).addr})
;

```

9.4 ANTLR Codegenerator Stringtemplate specificatie

```

//SELMA string template
group SELMA;

5  program(instructions , source_file , stack_limit , locals_limit) ::= <<
    .source <source_file>
    .class public Main
    .super java/lang/Object
10  .method public static main([Ljava/lang/String;)V
    .limit stack <stack_limit>
    .limit locals <locals_limit>
    .line 1
    <instructions>
    pop
    return
15  .end method
    >>

    compound(instructions , line , pop) ::= <<
20  .line <line>
    <instructions ; separator="\n">
    <if (pop)>
        removeLastInstruction ; line <line>
    <endif>
    >>

25  exprStat(el , pop , line) ::= <<
    .line <line>
    <el>
    <if (pop)>
        pop
    <endif>
    >>

30  //Calculations
    uExpr(el , instr , line , op)::=<<
    .line <line>
    <el>
    <instr>
    >>
40  >>

```

```

45      biExpr(e1, e2, instr, line, op) ::= <<
        .line <line>
        <e1>
        <e2>
        <instr>
        >>
50      biExprJump(e1, e2, instr, label_num1, label_num2, line, op) ::= <<
        .line <line>
        <e1>
        <e2>
        <instr> L<label_num1>          ; e1 <op> e2
        iconst_0
        goto L<label_num2>
55      L<label_num1>:
        iconst_1
        L<label_num2>:
        >>
60      // Declare
        declareConst(id, val, type, addr) ::= <<
        >>
65      declareVar(id, type, addr) ::= <<
        >>
70      // Load
        loadNum(val, num) ::= <<
        <if (iconst)>
        iconst_<val>
75      <elseif (bipush)>
        bipush <val>
        <else>
        ldc <val>
80      <endif>
        >>

```

```

85      loadVal(id, addr)::=<<
      iload <addr>
      ; load <id> from <addr>
      >>

      //Assign
      assign(id, type, addr, e1, isint)::=<<
      <el>
      dup
      istore <addr>
      ; assign e1 to <id>: <type> @ <addr>
      >>

90      read(id, addr, dup-top) ::= <<
      read here
      <if (dup-top)>
      dup
      >>

95      <endif>
      istore <addr>
      >>

100     //conditionals
      if(ec1, ec2, ec3, label_num1, label_num2, ec3_not_empty) ::= <<
      <ec1>
      iconst_0
      ifeq L<label_num1>
      <ec2>
      <if (ec3_not_empty)>
      goto L<label_num2>
      <endif>
      L<label_num1>;
      <if (ec3_not_empty)>
      L<label_num2>;
      <else>
      pop
      <endif>
      >>
      ; e3 if false expression

110     while(ec1, ec2, label_num1, label_num2)::=<<
      L<label_num1>;
      <ec1>
      >>
      ; e1 while condition

```

125	iconst_0	
	ifeq L<label_num2>	
	<ec2>	
	pop	
	goto L<label_num1>	
130	L<label_num2>:	
	>>	

; e2 expression to evaluate (body)

9.5 Invoer- en uitvoer van een uitgebreid testprogramma

Van een correct en uitgebreid test- programma (met daarin alle features van uw programmeertaal) moet worden bijgevoegd: de listing van het oorspronkelijk programma, de listing van de gegenereerde TAM-code (be- standsnaam met extensie .tam) en een of meer executie voorbeelden met in- en uitvoer waaruit de juiste werking van de gegenereerde code blijkt.